

OPSCHRIFT

Vergadering van 19 februari 2018

Besluit nummer: 2018_GR_00156

Onderwerp:

Samenwerkingsakkoord voor een duurzaam warmtenet - Goedkeuring

Beknopte samenvatting:

Aan de gemeenteraad wordt gevraagd goedkeuring te verlenen aan het samenwerkingsakkoord met EDF Luminus, Markiesstraat 1, 1000 Brussel, voor een duurzaam warmtenet.

Bevoegd: Tine Heyse

Bestemd voor:

- Commissie Welzijn, Werk en Milieu

DE GEMEENTERAAD

AANHEF

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, art. 42, § 1.

De beslissing wordt genomen op grond van:

Het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, art. 2.

Bijgevoegde bijlage(n):

- Samenwerkingsakkoord
- Samenwerkingsakkoord 2013 (informatief)

MOTIVERING

Stad Gent is een van de weinige Vlaamse steden met een groot stadsverwarmingsnet. Het netwerk bestaat al vrij lang. In 1958 werden de eerste buizen van de Gentse stadsverwarming in de grond gestoken. De noordelijke lus kreeg toen vorm. De aanleg van de zuidelijke antenne dateert van 1993. Erna volgden nog kleinere uitbreidingen.

Het netwerk werd in de loop van de tijd bezit van EDF-Luminus. Het bedrijf vervult de rol van producent van warmte, distributeur en leverancier. Het netwerk bedient momenteel zo'n 2.000 wooneenheden, 12 bedrijven en 40 tertiaire gebouwen (ziekenhuizen, scholen, overheidsgebouwen, ...). Het netwerk levert ongeveer 70 GWh aan energie per jaar.

Het ondergronds netwerk heeft intussen een lengte van 22,6 km. De voeding gebeurde initieel met restwarmte van de STEG-installatie (= de productie-eenheid voor elektriciteit), stoomketels op gas en diesels. De voeding gebeurt nu via gasketels en warmtekrachtkoppeling (of WKK). Vanaf november 2017 is de STEG opgenomen in de strategische reserve en levert deze geen restwarmte meer aan het stadsverwarmingsnetwerk.

Gezien de jarenlange verweving van het netwerk in de stad Gent en de rol die het kan spelen in de klimaatambities van de Stad werd in 2014 een samenwerkingsakkoord afgesloten met EDF en EDF Luminus, Markiesstraat 1, 1000 Brussel. De focus werd gelegd op drie pijlers:

- Innovatie op het gebied van duurzame steden
- Uitbouw van warmte- en koudnetten
- Duurzaam beheer van gebouwen.

Het samenwerkingsakkoord zorgde vooral voor uitwisseling van informatie (de plannen van EDFL voor uitbreiding en onderzoek verduurzaming), deelname aan een Europese subsidieaanvraag voor fijnmaziger maken van het netwerk (deze kreeg echter geen goedkeuring) en een monitoringproject van de energie-installatie van AC Zuid.

Dit samenwerkingsakkoord is intussen afgelopen. Tijdens de overleggen werd duidelijk dat er belangrijke actiepunten zijn die nog niet zijn opgenomen en die verdere samenwerking vergen in het belang van de duurzaamheidsambities van de Stad Gent.

Er wordt voorgesteld een nieuw samenwerkingsakkoord af te sluiten met EDF Luminus dat steunt op de volgende drie pijlers :

- Energie-efficiëntie van de klanten van EDF-Luminus incl. de gebouwen van de Stad Gent die aangesloten zijn op het warmtenet: wanneer de huidige afnemers energiezuiniger worden ontstaat er meer ruimte om andere gebouwen aan het netwerk te koppelen.
- De verduurzaming van de voeding van het netwerk: het netwerk wordt niet langer gevoed met restwarmte maar met gas. Bijgevolg heeft het netwerk een impact op de CO₂-uitstoot van de Stad en dient de voeding te verduurzamen opdat de Stad haar engagementen binnen het burgemeestersconvenant over klimaatmitigatie en -adaptatie, goedgekeurd door de gemeenteraad van 23 november 2015, zou kunnen halen (-40 % tegen 2030).
- Het fijnmaziger maken van het bestaand netwerk: voor het ogenblik kunnen vooral grotere projecten de kost om het stadsverwarmingsnetwerk aan te pakken dragen. De temperatuur van het netwerk is bovendien te hoog voor kleinere gebouwen of woningen (125° C max). EDF Luminus kan bestaande individuele woningen of kleinere gebouwen op dit moment geen interessante business case aanbieden. Het is nodig na te gaan hoe kleinere gebouwen toch zouden kunnen gebruik maken van het netwerk op een economisch verantwoorde wijze.

Bij elke pijler wordt de link gelegd naar het stadspatrimonium en er zijn twee pilots voor innovatie gedefinieerd (slimme sturing bij de Sint-Pietersabdij en zonnethermie versus het warmtenet op de site Zuid).

**Op voorstel van het college van burgemeester en schepenen
Beslist het volgende:**

BESLISSING

Artikel 1:

Keurt goed het samenwerkingsakkoord voor een duurzaam warmtenet met EDF Luminus, Markiesstraat 1, 1000 Brussel, zoals gevoegd in bijlage die integraal deel uitmaakt van deze beslissing.

BIJKOMENDE INFO BIJ HET BESLUIT

Departement Duurzame Stedelijke Ontwikkeling en Ondernemen - Dienst Milieu en Klimaat

Dit besluit kadert in volgende activiteit: PR40489 Strategie warmte- en koudnetten

BIJLAGEN DIE INTEGRAAL DEEL UITMAKEN VAN HET BESLUIT

- Samenwerkingsakkoord

Samenwerkingsakkoord

Tussen:

De Stad Gent, met ondernemingsnummer 0207.451.227 en maatschappelijke zetel te 9000 Gent, Botermarkt 1, hierna vertegenwoordigd door Daniël Termont, Burgemeester, en Mieke Hullebroeck, stadssecretaris, hierna de “Stad Gent” genoemd,

En

EDF Luminus, naamloze vennootschap naar Belgisch recht, met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Markiesstraat, ingeschreven onder nummer 0471.811.661, hierna vertegenwoordigd door LMAS sprl, welke vertegenwoordigd wordt door Grégoire DALLEMAGNE, Chief Executive Officer. Hierna “EDF Luminus” genoemd.

De stad Gent en EDF Luminus worden hierna gezamenlijk de “Partijen” en afzonderlijk de “Partij” genoemd.

ARTIKEL I : ONDERWERP

Dit samenwerkingsakkoord (hierna “het Akkoord”) heeft als doel de principes vast te stellen van een samenwerking tussen de Partijen op basis van de volgende drie pijlers :

- Energie-efficiëntie van de klanten van EDF-Luminus incl. de gebouwen van de Stad Gent die aangesloten zijn op het warmtenet
- De verduurzaming van de voeding van het netwerk
- Het fijnmaziger maken van het bestaand netwerk

De Partijen zijn ermee bekend en akkoord dat het Akkoord geen verplichting inhoudt voor de Stad Gent om goederen/werken en/of diensten van EDFL af te nemen en dat deze onderworpen blijven aan de geldende regels van overheidsopdrachten.

ARTIKEL II : ENERGIE-EFFICIËNTIE KLANTEN

De samenwerking tussen de partijen streeft volgende doelstellingen na :

- Extra warmtecapaciteit vrijmaken voor nieuwe klanten door energie-efficiëntie bij bestaande klanten op te drijven
- Voor de gebouwen van de Stad Gent wordt een werkgroep georganiseerd tussen het departement FM en EDF Luminus waarbij gefocust wordt op efficiënte monitoring van het energieverbruik. Beide Partijen wensen een pilot uit te werken bij een reeks aangesloten gebouwen om de situatie voor en na in beeld te kunnen brengen. Het objectief is het onderzoeken van slimme aansluitingen waarbij gestuurd wordt op efficiëntie. De Sint-Pietersabdij wordt voorgesteld als eerste case in de pilot.
- Op het netwerk zijn diverse gebouwen aangesloten waar een renovatietraject is uitgevoerd of lopende is. De pilot kan gevoed worden met ervaringen die deze projecten aanleveren.
- Het departement FM onderzoekt voorts waar in het stedelijk patrimonium het warmtenet en een monitoringproject een meerwaarde kan betekenen.
- Voor de andere klanten heeft EDF Luminus haar bestaand aanbod en haalt EDF Luminus uit de samenwerking met het departement FM van de Stad Gent inspiratie om haar andere klanten beter te kunnen bedienen. Er wordt onderzocht of er een bepaalde target kan

gedefinieerd worden op vlak van energie-efficiëntie en of de diensten van vzw REGent (de Energie Centrale) een rol kunnen spelen voor de aangesloten woningen en ondernemingen.

ARTIKEL III : VERDUURZAMING VAN DE VOEDING VAN HET NETWERK

Context

De CO₂-uitstoot van het netwerk is in de jaren door de diverse investeringen gewijzigd. Het netwerk werd in de tijd gevoed door kolen, eind jaren '60 ook door diesel, begin jaren '90 werd de koleninfrastructuur vervangen door een STEG op gas, gasketels werden geïnstalleerd, na een tijd verdwenen de diesels en recentelijk werd het gebruik van de STEG afgebouwd om de productie te vervangen door twee warmtekraftkoppelingen en gasketels. Dit resulteert in een net dat nu hoofdzakelijk door gas wordt gevoed.

Plannen

EDF-Luminus wenst net als de Stad Gent haar CO₂-uitstoot te reduceren. Hiervoor heeft het bedrijf de ambitie tegen 2030 50% van de productie te vergroenen via bijvoorbeeld warmtepomptechnologie, zonnethermie, ...

EDF-Luminus en de Stad Gent zullen tweemaal per jaar zetelen in een werkgroep die de opties om het netwerk te voeden met hernieuwbare energie bespreekt en nagaat hoe dit kan gerealiseerd worden. Projecten in het Havengebied vergen overleg tussen EDF-Luminus en het Havenbedrijf. De Stad wordt hiervan op de hoogte gehouden.

De Stad zal met het Havenbedrijf nagaan in hoeverre nuttige restwarmte in het havengebied beschikbaar is. De Stad Gent en EDF-Luminus gaan in de werkgroep na of die restwarmte op een economisch verantwoorde manier bruikbaar is.

De Stad Gent gaat samen met EDF-Luminus na in hoeverre stadsgebouwen het warmtenet kunnen gebruiken voor buffering van warmte opgewekt door zonnethermie op de daken, koeling of andere. De Site Zuid wordt voorgesteld als pilot.

ARTIKEL IV : FIJNMAZIGER MAKEN VAN HET NETWERK

De aantakking van de Tondeliersite is een mooi voorbeeld van fijnmaziger maken van het netwerk via een secundair net op lagere temperatuur.

Er ligt echter een grote opportuniteit in het bestaand weefsel en niet enkel bij de nieuwe ontwikkelingen. Hier is de uitdaging veel groter. Het is moeilijker een economische case te ontwikkelen voor bestaande gebouwen, zeker voor kleinere gebouwen met een kleinere warmtevraag. Anderzijds leidt de aansluiting van kleinere energievragers tot een breder draagvlak voor warmtenetten.

Een werkgroep met relevante deelnemers van de Stad en EDFL zal onderzoeken in hoeverre het fijnmaziger maken van het bestaande netwerk haalbare kaart is en waar pilots zinvol zijn:

- De werkgroep zal vooreerst kansrijke gebieden definiëren op basis van densiteit van energieverbruik (via de open data op straatniveau die Eandis ter beschikking stelt. (<http://www.eandis.be/nl/open-data-over-de-energiemarkt>).
- Grotere warmtevragers kunnen soms een hefboom zijn om toch ook kleinere warmtevragers te bedienen. De werkgroep zal daarom onderzoeken welke grotere afnemers voor een kantelpunt kunnen zorgen. Er wordt nagegaan in welke mate stadsgebouwen en gebouwen van **so**gent een hefboom kunnen zijn om secundaire netten te realiseren in het bestaand weefsel voor meerdere kleinere energievragers.

Gezien dergelijke aansluitingen minder economisch rendabel zijn zullen beide Partijen gezamenlijk zoeken naar ondersteuning. Het meest kansrijke gebied kan een pilot worden waarvoor subsidie zal worden gezocht bij hogere overheden of andere.

ARTIKEL V : UITVOERING VAN DE SAMENWERKING

1. Gezamenlijke communicatie

De Partijen komen overeen dat ze volgende gezamenlijke communicatie zullen uitvoeren:

- een persconferentie bij de ondertekening van het Akkoord;
- tijdens de uitvoering van het Akkoord, een persconferentie als de Partijen dit nuttig of nodig achten.

Elke externe communicatie rond het Akkoord vereist het voorafgaande akkoord van alle Partijen.

2. Werkgroepen

Een werkgroep wordt belast met de uitvoering van de door het strategisch comité in de verschillende projecten vastgestelde beleidslijnen.

In dit kader wordt de werkgroep belast met het kiezen en prioritair uitvoeren van de opdrachten in de door de Partijen weerhouden activiteitsgebieden, alsook met het vaststellen van de inhoud, het kader, de termijnen en de uitvoeringsmodaliteiten ervan.

Het is daarom mogelijk dat er meerdere werkgroepen worden opgericht met andere deelnemers.

Een werkgroep vergadert minstens twee keer per jaar en in functie van de noden en zal bestaan uit:

- voor de stad Gent: afgevaardigden van de dienst Milieu en klimaat en het Departement Facility Management, indien nodig aangevuld met andere betrokken diensten
- voor EDF Luminus: de heer Eric PERDU als vertegenwoordiger van de Stadsverwarming Gent

3. Stuurcomités

3.1 Samenstelling

De Partijen komen overeen om volgende stuurcomités op te richten teneinde de uitvoering van dit Akkoord op te volgen.

Een strategisch comité dat de beleidslijnen en prioriteiten vastlegt en minstens één keer per jaar bijeenkomt. Dit comité zal bestaan uit:

- voor de stad Gent : Daniël Termont, Burgemeester
- voor EDF Luminus: Grégoire DALLEMAGNE, Chief Executive Officer en de vertegenwoordiger van de Stadsverwarming Gent

In geval van wijziging van de samenstelling van het stuurcomité of de werkgroep door één van de Partijen, worden de andere Partijen hier zo spoedig mogelijk over geïnformeerd.

Ieder door elke Partij gekozen lid van de stuurcomité of de werkgroep zal zich tijdens de vergaderingen van het comité kunnen laten vertegenwoordigen door een andere medewerker van de betrokken Partij.

3.2 Werkwijze

Het strategisch comité zal een keer per jaar vergaderen en voor het eerst in de loop van het eerste trimester van 2018.

De Partijen komen overeen dat de werkgroep binnen 4 maanden na de ondertekening van dit Akkoord een lijst van actiepunten, in volgorde van prioriteit gerangschikt, zal opmaken rekening houdend met (i) de beschikbaarheid van de middelen die voor het verrichten van de verschillende acties nodig zijn en (ii) het interne beslissingsproces binnen elke Partij dat daaraan verbonden is.

ARTIKEL VI : CONFIDENTIALITEIT – INDUSTRIELE EN INTELLECTUELE EIGENDOMMEN

1. Elke Partij verbindt zich ertoe de door de andere Partijen verstrekte informatie en documenten, van welke aard ook en op welke drager dan ook, waartoe ze in het kader van de uitvoering van het Akkoord toegang zou kunnen hebben, niet aan derden bekend te maken zonder de voorafgaande toestemming van de andere Partij.

Elke Partij moet de andere Partijen onverwijld informeren over wat een schending van de verplichtingen uit dit artikel zou kunnen laten veronderstellen. Deze verplichtingen zijn echter niet van toepassing indien de ontvanger van de informatie het bewijs levert dat deze informatie op het moment dat die bekend gemaakt werd reeds in zijn bezit of toegankelijk voor het publiek was.

2. De in het kader van dit Akkoord uitgewisselde en ontvangen informatie, in het bijzonder op het vlak van Research & Development, mogen niet aan derden worden medegedeeld door een Partij zonder een voorafgaande en schriftelijke toestemming van de andere Partij.

De vroegere en de in te brengen kennis van de Partijen blijft hun individuele eigendom. De in het kader van dit Akkoord door EDF Luminus ontwikkelde resultaten blijven de exclusieve eigendom van EDF Luminus. Ditzelfde principe geldt voor Stad Gent of de door hen aangestelde of geraadpleegde partners. Resultaten die bekomen worden door de werking van de Werkgroepen zijn gezamenlijke eigendom van de deelnemende Partijen in de werkgroepen. Die resultaten bevatten alle informatie, plannen, diagrammen, technische en commerciële resultaten, voorwerpen, apparaten, installaties, machines en andere elementen die indirect het resultaat zijn van de uitvoering van het Akkoord.

ARTIKEL VII : AANVANG EN DUUR

Dit akkoord vervangt de lopende MOU goedgekeurd door college op 5/12/2014.

Dit Akkoord wordt gesloten voor een vaste duur van 3 jaar, met ingang vanaf de datum van ondertekening van het Akkoord, zonder mogelijkheid van stilzwijgende verlenging.

ARTIKEL VIII : KENNISGEVINGEN

Elke officiële kennisgeving m.b.t. het Akkoord moet aan volgende adressen (of aan elk nieuw adres dat vooraf aan de andere Partijen werd medegedeeld) worden gericht:

Voor EDF Luminus:

Vertegenwoordiger van de Stadsverwarming Gent
Eric Perdu
Ham, 68
9000 Gent

Voor de stad Gent:

Vertegenwoordiger van de Dienst Milieu en Klimaat
Indra Van Sande
Stadhuis, Botermarkt 1
9000 Gent

ARTIKEL IX : OVERDRAAGBAARHEID

EDF Luminus heeft het recht, telkens zij dit nodig of nuttig oordeelt, enig recht of enige verplichting onder deze Overeenkomst, geheel of gedeeltelijk, definitief of tijdelijk over te dragen of te delegeren aan een verbonden onderneming van haar keuze mits voorafgaand akkoord van de Stad Gent.

ARTIKEL X : INTEGRITEITSCLAUSULES

Beide Partijen bevestigen dat zij alle redelijke maatregelen nemen om de geldende nationale en internationale wetten in verband met de strijd tegen fraude en corruptie in al hun vormen, zowel publiek of privaat, actief of passief, door elke persoon handelend in hun naam, te laten naleven.

Elke bewezen niet-naleving van het bovenstaande is een ernstige schending van het Akkoord en kan resulteren in de onmiddellijke beëindiging van het Akkoord zonder dat een betaling of schadevergoeding van welke aard ook door de niet in gebreke blijvende Partij verschuldigd is.

ARTIKEL XI : TOEPASSELIJK RECHT EN RECHTERLIJKE BEVOEGDHEID

Dit akkoord wordt door het Belgisch recht beheerst en geïnterpreteerd.

Bij geschillen tussen de Partijen zijn de rechtbanken van Gent uitsluitend bevoegd na uitputting van de minnelijke procedures.

Opgemaakt in twee (2) originele exemplaren te Gent, op 2018.

Voor stad Gent

Mieke Hullebroeck
Stadssecretaris

Daniël Termont
Burgemeester

Martine De Regge
Schepen van Personeelsbeleid, Facility
Management en Administratieve
Vereenvoudiging

Tine Heyse
Schepen van Milieu, Klimaat, Energie en
Noord-Zuid

Voor EDF Luminus

Grégoire DALLEMAGNE
Chief Executive Office

STEMMING

Aangenomen door de gemeenteraad in openbare vergadering van 19 februari 2018:

- Met unanimititeit
-